

Overschrijdend gedrag door leerkracht, melding veilig thuis en communicatie rondom vermoedens seksueel misbruik.

De leerling is nog niet helemaal zindelijk en wordt geholpen bij het verschonen. De leerkracht heeft hierbij een verwijde anus en verwijde vagina gezien. Een gesprek heeft op 7 december 2018 plaatsgevonden, waarbij klagers stellen dat het alleen ging over de zindelijkheidsproblematiek en zij niet zijn geconfronteerd met de zorgen die de leerkracht had. Die zorg blijkt uit bij de stukken gevoegde verslaglegging in Parnassys van aangeklaagde en haar collega, duo-partner in groep 2. Op vrijdagmiddag 21 december 2018 heeft zij een meldingsformulier op de site van Veilig Thuis gedownload, ingevuld en (om 16:23 uur via e-mail) verstuurd. Klaagster belde om 16.30 uur met de uitslag van het doktersbezoek. Zij bood aan gegevens via WhatsApp aan aangeklaagde toe te sturen. Aangeklaagde zou de melding bij Veilig Thuis weer intrekken.

De communicatie met aangeklaagde was volgens klaagster tot op de dag van 20 december 2018 prima. Maar nu is klagers, achteraf, gebleken dat aangeklaagde sinds 6 december 2018 niet open en eerlijk tegen hen geweest is. Zij heeft in de contacten die er in die periode waren nooit gesproken over wat er in haar hoofd speelde, dat er andere zorgen waren dan de reeds bekende niet-zindelijkheid. Het vertrouwen in aangeklaagde en haar collega is hierdoor geschonden.

Aangeklaagde heeft bij het doen van de melding het voor de school geldende protocol van de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling niet gevolgd. Zij heeft niet van te voren in een persoonlijk gesprek duidelijk met klagers besproken dat ze voornemens was een melding te doen bij Veilig Thuis en wat voor haar daartoe de aanleiding was. Ook ter gelegenheid van de hoorzitting heeft aangeklaagde het woord seksueel misbruik niet in de mond willen nemen. Het is daarom zeer aannemelijk dat aangeklaagde haar vermoedens in die richting, zoals klagers stellen, nooit met klagers heeft besproken. Toen aangeklaagde [naam leerling] op 6 december hielp, is ze echter verder gegaan dan alleen hulp bieden. Zij heeft daarbij toen dingen geconstateerd, die haar zorgen baarden. Aangeklaagde had dit direct naar klagers moeten terugkoppelen door dit duidelijk te bespreken. De communicatie van aangeklaagde richting klagers is duidelijk tekort geschoten. Aangeklaagde heeft stap 3 van het protocol van de meldcode geheel overgeslagen. Hoewel er sinds 20 november 2018 wel regelmatig onderlinge contacten waren, kwam het onderwerp van zorg dat in het hoofd van aangeklaagde kennelijk al langer speelde in die gesprekken niet duidelijk boven tafel. Het vertrouwen van klagers in aangeklaagde is daardoor ernstig geschonden. De klacht is gegrond.

Klachtnummer 2019/13

Advies aan

het Bestuur van de Stichting * te (vestigingsplaats 1) (verder ook te noemen: het bestuur of het bevoegd gezag),

inzake de klacht van de heer en mevrouw * (verder te noemen: klagers) jegens mevrouw*, leerkracht van basisschool *te(vestigingsplaats 2) (verder ook te noemen aangeklaagde).

I. Verloop van de klachtenprocedure

Klagers hebben hun klacht bij e-mailbericht met bijlagen van 16 januari 2019 en door middel van het invullen van het, door klaagster op 20 januari 2019 ondertekende, klachtenformulier voorgelegd aan de Landelijke Klachtencommissie Primair Onderwijs, Voortgezet Onderwijs en BVE (verder te noemen: de Commissie).

De Commissie heeft aangeklaagde gevraagd te reageren op het gestelde in de klachtbrief.

Aangeklaagde heeft in een brief met bijlagen van 28 februari 2019 van de heer *, directeur-bestuurder, gereageerd op de klacht van klagers.

De Commissie heeft de klacht behandeld op een hoorzitting, gehouden op 27 maart 2019 te Wolvega, alwaar zijn verschenen:

- aangeklaagde in persoon, vergezeld van voornoemde heer * en mevrouw *, directeur ad interim van basisschool *
- klagers in persoon

De klacht van klagers jegens aangeklaagde betreft, kort samengevat, het volgende:

1. het op ongepaste wijze benaderen en bekijken van de geslachtsdelen van de dochter van klagers
2. een melding bij Veilig Thuis op 21 december 2018, zonder gegronde reden en zonder klagers daarin van te voren te kennen.
3. de communicatie richting klagers

II. Overwegingen van de Commissie

De Commissie overweegt op basis van de stukken en het verhandelde ter gelegenheid van de hoorzitting als volgt:

Ten aanzien van de feiten,

De dochter van klagers, * (verder: naam leerling), geboren 17 december 2013, was vanaf het schooljaar 2017-2018 leerling van basisschool * te (vestigingsplaats). Op het moment dat [naam leerling] naar school ging was zij nog niet geheel zindelijk, zij plaste soms nog in haar broek. Ze kreeg daarom een setje schone kleren mee naar school. Als ze nat was, kon ze zichzelf goed omkleden.

In het schooljaar 2018-2019 zat [naam leerling] in groep 2. Op de donderdagen en vrijdag was aangeklaagde haar leerkracht. Vanaf de herfstvakantie 2018 had [naam leerling] ook regelmatig ongelukjes met ontlasting. Dit was volgens klagers een gevolg van obstipatie. [naam leerling] was ook dan prima in staat zichzelf te verschonen. Soms hielpen de leerkrachten van groep 2 haar daarbij, vooral als er sprake was van dunnere ontlasting.

Aangeklaagde heeft verklaard dat zij, toen zij [naam leerling] op 6 december 2018 hielp met het verschonen en [naam leerling] daarvoor voorover bukte, een verwijde anus en vagina zag, lichamelijke kenmerken die haar een gevoel van zorg gaven. Klaagster heeft ter zitting verklaard dat [naam leerling] een mollig kind is. Om hetgeen te constateren wat aangeklaagde suggereert, heeft aangeklaagde, volgens klaagster, de billen van [naam leerling] van elkaar moeten duwen om bewust naar anus en vagina te kijken. Dat was volgens klaagster ongepast en ging ook veel verder dan hulp verlenen bij verschonen.

Aangeklaagde heeft op 6 december 2018 direct haar eigen huisarts geraadpleegd over haar zorgen en vervolgens op haar advies gebeld met Veilig Thuis. Veilig Thuis adviseerde aangeklaagde in gesprek te gaan met klagers. Dat gesprek heeft plaatsgevonden op vrijdagochtend 7 december 2018. In dit gesprek is volgens klaagster alleen gesproken over de zindelijkheidsproblemen van [naam leerling], maar niet over andere zorg, waarvan klagers pas veel later is gebleken dat die kennelijk ook in het hoofd van aangeklaagde speelde. Die zorg blijkt uit bij de stukken gevoegde verslaglegging in Parnassys van aangeklaagde en haar collega, duo-partner in groep 2. Het betreft een voorval op 20 november 2018, waarbij [naam leerling] met een meisje in een gesloten toilethokje werd aangetroffen met beide toiletpapier in hun onderbroek, terwijl de rest van de klas buiten op het schoolplein was. Een week eerder was iets dergelijks, volgens het verslag, ook al met [naam leerling] en een jongetje gebeurd. Het voorval op 20 november 2018 is met klaagster besproken, die het, volgens het verslag, vrij onschuldig vond.

Klaagster zou naar aanleiding van het gesprek op 7 december 2018 met [naam leerling] naar de huisarts gaan. Klaagster dacht dat het nog steeds alleen over de zindelijkheidsproblemen van [naam leerling] ging en wilde dit nog wel eens met haar huisarts bespreken. Een afspraak met de schoolarts, zoals aangeklaagde suggereerde, leek haar niet nodig, omdat de eigen huisarts meer voor de hand lag, nu die al op de hoogte was van de zindelijkheidsproblemen van [naam leerling].

Op maandag 10 december 2018 trof de collega (blijkens een verslag in Parnassys) [naam leerling] met een jongetje in het bed in de poppenhoek. [naam leerling] had de onderbroek van het jongetje naar beneden getrokken. Aangeklaagde heeft op 12 december 2018 contact opgenomen met de schoolarts en de hele situatie rond [naam leerling] besproken. De schoolarts heeft vervolgens gesproken met de aandachts-functionaris en Veilig Thuis. De schoolarts wilde dinsdag 18 december op school komen. Zij raadde aangeklaagde aan haar komst bij klaagster zorgvuldig te introduceren en daarbij ook aan te geven dat en waarom er overlegd was met de schoolarts. De aandachts-functionaris heeft, weer volgens het verslag in Parnassys, gewaarschuwd dat obstipatie ook een openstaande anus kan geven.

Op 14 december 2018 bleek klaagster vanwege drukte op haar werk nog geen afspraak met de huisarts gemaakt te hebben. Ze hoopte in de volgende week de huisarts te bezoeken en een verwijzing naar de plas-en-poep-poli te krijgen.

Op 21 december 2018 heeft klaagster aangeklaagde halverwege de ochtend via WhatsApp bericht dat klager die ochtend met [naam leerling] naar de huisarts was geweest (ze hadden beiden vrij) en dat de urine verder onderzocht zou worden. Het onderzoek zou later nog vervolgd worden. Die middag was er geen school meer, de Kerstvakantie was begonnen.

Aangeklaagde overwoog een melding bij Veilig Thuis te doen. Volgens het stappenplan van de meldcode zou de directeur de melding bij Veilig Thuis doen, maar de directeur van de school was op dat moment ziek. Aangeklaagde heeft daarom in de ochtend van 21 december 2018 telefonisch overlegd met de directeur-bestuurder. Aangeklaagde had haar zorgen over [naam leerling] wel al met de directeur besproken en de directeur had hier vervolgens al met de directeur-bestuurder over gesproken. De directeur-bestuurder zei aangeklaagde dan maar zelf een melding bij Veilig Thuis te doen, na eerst in een persoonlijk gesprek met klagers dit voornemen kenbaar gemaakt te hebben. De directeur-bestuurder heeft ter zitting verklaard dat hij met aangeklaagde dit gesprek nog even "geoefend" heeft.

Aangeklaagde heeft klaagster aan het begin van de middag een Appje gestuurd of ze kon bellen. Klaagster was op dat moment op haar werk, maar heeft aangeklaagde direct gebeld. Aangeklaagde heeft haar toen medegedeeld dat zij van plan was een melding te doen bij Veilig Thuis in verband met zorgen over het welzijn van [naam leerling]. Zij heeft daarbij, zo heeft ze ter zitting verklaard, niet gesproken over een vermoeden van seksueel misbruik, dat woord neemt ze -ook ter zitting niet- niet in

de mond, noch over de hiervoor vermelde situaties met medeleerlingen van 20 november en 10 december 2018. Ze heeft wel gesproken over haar constatering op 6 december 2018 van een verwijde anus en rode vagina. Klaagster wist niet wat Veilig Thuis was en is dat tijdens het telefoongesprek gaan googelen. Zij schrok hevig van wat zij daar las over signalen van verwaarlozing, mishandeling en over wat aangeklaagde nu vertelde over 6 december 2018. In de gesprekken die klaagster en aangeklaagde sinds 6 december 2018 gevoerd hadden was dit nooit aan de orde geweest. Daarom had klaagster steeds aangenomen dat het nog steeds over de zindelijkheidsproblemen van [naam leerling] ging.

Klaagster is direct vanuit haar werk in Leeuwarden naar huis gekomen en heeft nog weer een afspraak met de huisarts gemaakt. Daarna zou klaagster aangeklaagde bellen. Aangeklaagde zou wachten met de melding totdat klaagster haar na het doktersconsult weer gebeld had.

Op deze vrijdagmiddag voor de Kerstvakantie kon klaagster pas om 15.30 uur nog eens bij de huisarts terecht. Toen aangeklaagde om 16.00 uur nog niets van klagers vernomen had en vermoedde dat zij weer geen afspraak met de huisarts hadden gemaakt, heeft zij een meldingsformulier op de site van Veilig Thuis gedownload, ingevuld en (om 16:23 uur via e-mail) verstuurd. Klaagster belde om 16.30 uur met de uitslag van het doktersbezoek. Zij bood aan gegevens via WhatsApp aan aangeklaagde toe te sturen. Aangeklaagde vond dat niet meer nodig. Zij zou de melding bij Veilig Thuis weer intrekken.

Aangeklaagde heeft de melding aan het begin van de avond (19:09 uur) via e-mail ingetrokken: "omdat klaagster eindelijk hulp heeft ingeschakeld, is, na overleg met de directeur, besloten om geen melding te doen. Bij deze trek ik de melding weer in." Overigens had aangeklaagde om 16:41 al een foutmelding gekregen: "de in de mailbijlage meegezonden zorgmelding is niet te openen."

De communicatie met aangeklaagde was volgens klaagster tot op de dag van 20 december 2018 prima. Maar nu is klagers, achteraf, gebleken dat aangeklaagde sinds 6 december 2018 niet open en eerlijk tegen hen geweest is. Zij heeft in de contacten die er in die periode waren nooit gesproken over wat er in haar hoofd speelde, dat er andere zorgen waren dan de reeds bekende niet-zindelijkheid. Het vertrouwen in aangeklaagde en haar collega is hierdoor geschonden.

Op 23 december 2018 hebben klagers een klacht ingediend bij de school. [naam leerling] is na de Kerstvakantie begonnen op basisschool * te (vestigingsplaats) .

Beoordeling

Ad 1. het op ongepaste wijze benaderen en bekijken van de geslachtsdelen van de dochter van klagers

Sinds de herfstvakantie van 2018 liet [naam leerling] regelmatig ontlasting lopen. Hoewel [naam leerling] zichzelf volgens klagers prima kon verschonen, hebben klagers, zo hebben zij ter zitting verklaard, er op zich geen bezwaar tegen dat de leerkrachten [naam leerling] daarbij hebben willen helpen. Toen aangeklaagde [naam leerling] op 6 december hielp, is ze echter verder gegaan dan alleen hulp bieden door, zoals ze in haar verslag in Parnassys schrijft, "Ik heb ook naar haar vagina gekeken". Zij heeft daarbij toen dingen geconstateerd, die haar zorgen baarden (en mogelijk een vermoeden bevestigden). Aangeklaagde had dit direct naar klagers moeten terugkoppelen door dit duidelijk te bespreken: "Ik heb [naam leerling] vandaag geholpen en daarbij is me iets opgevallen."

Door dit niet te doen heeft aangeklaagde inderdaad, zoals klagers stellen, ongepast gehandeld.

De Commissie acht de klacht onder 1. derhalve gegrond.

Ad 2. een melding bij Veilig Thuis op 21 december 2018, zonder gegronde reden en zonder klagers daarin van te voren te kennen.

Aangeklaagde heeft de melding bij Veilig Thuis zelf gedaan. De directeur-bestuurder steunde haar daarin. Kennelijk vond ze de situatie zo zorgelijk dat de melding niet kon wachten tot de directeur weer aanwezig zou zijn. Door zo te handelen heeft aangeklaagde de verantwoordelijkheid voor dit handelen van de directeur overgenomen. Zij kan hier dan ook persoonlijk op worden aangesproken.

Aangeklaagde heeft bij het doen van de melding het voor de school geldende protocol van de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling niet gevolgd. Zij heeft niet van te voren in een persoonlijk gesprek duidelijk met klagers besproken dat ze voornemens was een melding te doen bij Veilig Thuis en wat voor haar daartoe de aanleiding was. Ook ter gelegenheid van de hoorzitting heeft aangeklaagde het woord seksueel misbruik niet in de mond willen nemen. Het is daarom zeer aannemelijk dat aangeklaagde haar vermoedens in die richting, zoals klagers stellen, nooit met klagers heeft besproken. Niet in het telefoongesprek op 21 december 2018, en ook niet in de gesprekken naar aanleiding van de voorvallen op 20 november, 6 en 10 december 2018.

Aangeklaagde heeft zich ook niet gehouden aan de afspraak die ze met klaagster op 21 december 2018 maakte, namelijk om met de melding te wachten tot ze de uitslag van het doktersconsult zou krijgen. Ze was gehaast, omdat ze nog als enige in de school aanwezig was en ze vermoedde dat klaagster van haar kant zich niet aan de afspraak zou houden.

De Commissie acht de klacht onder 2. daarom gegrond.

Ad 3. de communicatie richting klagers

De communicatie van aangeklaagde richting klagers is duidelijk tekort geschoten. Aangeklaagde heeft stap 3 van het protocol van de meldcode geheel overgeslagen. Hoewel er sinds 20 november 2018 wel regelmatig onderlinge contacten waren, kwam het onderwerp van zorg dat in het hoofd van aangeklaagde kennelijk al langer speelde in die gesprekken niet duidelijk boven tafel. Het vertrouwen van klagers in aangeklaagde is daardoor ernstig geschonden.

Hierdoor is precies gebeurd waarvoor in stap 3 wordt gewaarschuwd: het contact met klagers en hun kinderen is geheel verbroken. [naam leerling] heeft de school direct na de Kerstvakantie verlaten.

De Commissie acht de klacht onder 3. derhalve gegrond.

III, Het oordeel van de Commissie

De Commissie verklaart de klachten jegens aangeklaagde op alle onderdelen gegrond.

IV. Advies aan het bevoegd gezag.

De Commissie stelt vast dat het bevoegd gezag heeft besloten in te zetten op professionalisering van de leerkrachten in het op juiste wijze kunnen waarden van signalen die kunnen wijzen op mishandeling. De Commissie adviseert het bevoegd gezag de geldende meldcode bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling, die kennelijk geruime tijd niet meer onder de aandacht is geweest, te actualiseren en bij het personeel het waarom van het belang van het volgen van het protocol dwingend onder de aandacht te brengen.

Aldus gegeven op 27 maart 2018 door mr. F.J. Agema, voorzitter, drs. G. Moes- ten Brug en

M.S. Veldstra, leden, in tegenwoordigheid van mr. M. Mulder-Das, secretaris.